

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עזריאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

מוצאי שבת פרשת יתרו, י"ח בשבט תשפ"ה
נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קו' בית נחמני:
079-9270505

א. מועצת הרבנות הראשית. ב. "ואתה תחזה" - ברוח הקודש. ג. ההדרדרות התחילה בביזוי תלמידי חכמים. ד. ביאור "ועבדו לעולם". ה. וכי
יפתח איש בור? ו. שימוש בשעון שבת. ז. נסיעת אחיות לבתי חולים בשבת. ח. להפעיל מכונת כביסה לפני שבת ותמשיך לעבוד בשבת.
ט. לנסוע באוטובוס שמגיע לתחנה מיד במוצ"ש ע"י חילול שבת. י. לא כדאי לתלמידי חכמים ליסוע באופניים. יא. מדת הרחמנות, ואכזריות אויבינו.

מועצת הרבנות הראשית

א. ¹ השבוע הזה תהייה בחירות למועצת הרבנות הראשית, ואנחנו מכירים את רבי פינחס כהן [רבה של נתיבות], היה לפניו הרב צבאן ע"ה והוא היה אחד מחברי מועצת הרבנות הראשית, והיה פיקח והיה חכם. היו כמה דברים שהמנהג של ג'רבה להקל, וכשבא במקומו רבי פינחס, שאל אותו: להקל או להחמיר? אמרתי לו: זה מנהג של ג'רבה, אבל הוא לא מחייב אותנו, כאן צריכים לשמוע בקול מרן, והוא קיבל את זה. לכן אני ממליץ שרבי פינחס יהיה גם כן חבר מועצת הרבנות במקום הקודם.

"ואתה תחזה" - ברוח הקודש

ב. בפרשת השבוע קראנו היום "ואתה תחזה מכל העם" (שמות י"ח, כ"א). מה הפשט "תחזה מכל העם"? תבדוק שיש אנשי חיל יראי אלקים, אנשי אמת שונאי בצע. אבל הזהור (שמות דף ע"ח ע"א) מפרש פירוש עמוק מדאי, "תחזה ברוח הקדש", וגם רש"י פירש כך - "ואתה תחזה. ברוח הקודש שעליך". למה? כי אתה לא יכול לדעת אם האדם הוא ירא אלקים. לא תכיר אותו, יכול להיות שבעיניך הוא "חסידא קדישא", והוא אדם פשוט מאד ולא שומר תורה ומצוות. איך תוכל לדעת? צריך רוח הקדש. "ואתה תחזה", מלשון מחזה - לשון נבואה. והזהור מאריך כאן איך אפשר להכיר טבע בני אדם על פי האצבעות והשרטוטים. הבעיה שהוא מדבר בארמית ואף אחד לא מבין כאן את השפה של הזהור. רבי חיים ויטאל רצה ללמוד את זה מפי רבו האר"י, והוא אמר לו: תשמע, זה לא בשבילך, אני לא מסביר את זה. אמר: מה הבעיה, אני אמצא את הדרך. למד את כל הזהור שבעיניך שלנו בעל פה, ולקח אשה אחת אלמנה בערב פורים, ואמר לה: כמה כסף את צריכה בשביל ההוצאות של פורים? אמרה לו (למשל): אלף שקל. אמר לה: אני אתן לך אלף שקל, אבל בתנאי שתקחי בפורים את הבת שלך ותלכי לרב האר"י מורי ורבי. הוא לא רוצה ללמד אותי חכמת הפרצוף, תראי לו את הידים של הבת שלך, תאמרי לו: כתוב בהלכה (ס' תרצ"ד ס"ג) שבים פורים כל הפושט ידו ליטול נותנים לו, אז תסתכל בידים של הבת ותגיד לי המזל שלה. ואני אשווה את זה למה שכתוב בזוהר, ואני אלמד את הכל. ונתן לה אלף שקל על המקום. למחרת באה האלמנה הזאת לאר"י, אמרה לו: כבוד הרב, יש לי בת שעומדת להתחתן, ואני לא יודעת מה המזל שלה. תוכל להסתכל ביד שלה ותגיד לי מה המזל שלה, אם הוא טוב או לא? אמר לה: אני יודע מי שלח אותך, שלח אותך רבי חיים... "חיים שאל ממך נתתה לו" (תהלים כ"א, ה'), אבל אני לא אתן לו שיידע

1. [חזק וברוך לך] כפיר פרטוש ואחיו יהונתן ה"י על הפיוט "אנא בני אל תסלף דרכי". יש בקטע הזה שלש שגיאות, ואולי יותר. השגיאה הראשונה: "דרך דרכו בה אבותינו, וסללה רבותינו". לא אומרים "וסללה" אלא "וסללה" ה"י" בשורוק והסמך בשוא נח והלמ"ד בקמץ. השגיאה השנייה: "עז כנמר וגם למדן, כיששכר בן משפתיים". מה זה "בן משפתיים"? צריך לומר "בין משפתיים" - הבי"ת בצירי, "יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתיים" (בראשית מ"ט י"ד). והשגיאה השלישית בסוף השיר: "תבנה לי בן עולם", "בנין עולם" זה בסמיכות, אז "בנין" בפתח ולא בקמץ. יש שלש שגיאות בשיר אחד, כפול אלף שירים שיש בספר הזה זה שלושת אלפים שגיאות... מה נעשה? המנקד כנראה אחד מהכבשים של יעקב אבינו - "עקודים נקודים וברודים" (בראשית ל"א, י'). אז הוא עושה שגיאות בניקוד...

את זה! נעשה משהו אחר, תלך הבת שלך ותשים את האצבע שלה על המזוזה בחדר, ואני דרך המזוזה אדע כל המזל שלה. איך אתה יודע? אמר: יש לי קשר עם המזוזה, והמזוזה תגלה לי מה המזל של הבת שלך. אז היא הלכה לשם ואמר לה את הכל. ורבי חיים לא ילמד את זה... היום לזוהר הזה יש פירוש, פירוש מתוק מדבש, פירוש הסולם, אבל אחרי כל הפירושים אתה לא מבין. הזהור מדבר בשפה מיוחדת כדי שלא כל אחד ידע את זה.

מוטב לאדם שלא יידע, מוטב שילך בתמימות

ג. יש ספר אחד של אחד מחכמי ג'רבה שבסופו יש חכמת הפרצוף, אבא הסתכל עליו פעם (לפני שנים רבות, הספר נדפס בשנת תשכ"א), וראה שכתוב שם שמי שאצבע האמה שלו קצרה יותר מהאצבע שעל ידה, זה סימן שהוא רמאי גדול. אבא ראה את זה ואמר: אני מכיר אחד שיש לו ככה, והוא לא רמאי. הוא נאמן וישר! זאת אומרת שכל הספרים שמתיימרים להיות חכמים בדברים האלה, הם לא יודעים. לכן הכי טוב לא לדעת. היה חכם אחד שמו רבי חויה שלי (אחיו של רבי מיקיץ שלי) שהיה יודע חכמת הפרצוף (אולי ידע קצת), פתאום באה אליו הבת שלו ואמרה לו: אבא, אתה יודע את חכמת הפרצוף, תסתכל באצבעות שלי ותגיד לי מה אתה רואה. הוא ראה והזדעזע, אמרה לו: מה ראית? אמר לה: לא צריך לדעת, לא צריך. אבל היא אמרה לו: אני לא מפחדת, תגיד לי! אמר לה: ראיתי שאת תביאי שלשה ילדים, אבל בגיל העמידה היא תלך לעולמה. אבל אל תדאגי, בתפלה יכול להשתנות לטובה. וכמו שאמר כך היה, כשהיא הייתה בת 45 הלכה לעולמה.² לא כדאי לדעת את זה, היה חכם אחד שהיה בקי בחכמה הזאת, ובסוף הלך בדרך בשנת תר"ף ומשהו, סוס פגע בו והרג אותו. מוטב לאדם שלא יידע, מוטב לאדם שילך בתמימות. "תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים י"ח, י').

"תמים תהיה"

ד. אומרים שהיה מעשה באחד שהלך לשלמה המלך ואמר לו שילמד אותו את שפת החיות. אמר לו: לא כדאי. אמר לו: אבל אני רוצה ללמוד ואני מוכן לשלם, מוכן לעשות הכל. אמר לו: אם אתה מוכן לשלם, טוב, אז אני אלמד אותך... אבל אל תשתמש בזה, ואל תספר לאף אחד. לימד אותו והוא הלך הביתה, והנה התחיל לשמוע קול התרנגולים והעופות והחיות והחתולים איך הם מדברים והוא מבין אותם, זה מעניין. אחר כך שמע שבעלי החיים אומרים: מסכן בעל הבית שלנו, התרנגולים שלו ימותו. אמר: מה הבעיה? אני

2. זה מובא בספר מעשה חושב על התורה של רבי חויה שלי. חושב ח"ת ושי"ן זה חויה שלי, וכתובות שם המעלות והסגולות שהיו ברב הזה, וביניהם כתוב הסיפור הזה. מאיפה אני יודע? אין דרכי לחפש דברים כאלה. אבל הנכד שלו מסכן רבי סאסי חדאד היה עיון, והוא כתב עליו סיפורים שלו וששמע מאחרים, הוא לא רואה וכותב במכונת כתיבה, יש כאלה שכותבים במכונת כתיבה בלי שיראו. הוא כתב וכתב וכתב, ושולח לי רבי ישראל כהן את הנוסח שהוא כתב כמה פעמים, לפעמים אפשר לדעת מה הטעות ולפעמים לא תוכל לדעת, הוא כותב מלים לא ברורות. אז שם מצאתי את הסיפור הזה.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	18:08	16:56
ת-א:	18:10	17:12
חיפה:	18:08	17:01
ב-ש:	18:10	17:13

קל"א) כתב תשובה לאסור. והרב שמירת שבת כהלכתה כתב בשם הרב אורבך לאסור (ע"י שו"ת ויברך יעקב ח"ב סימן כ"ט אות ה'), ואפילו הכי עולם כמנהגו נוהג. אמרו יעיינו ואולי ימצאו איזה היתר, כי ההיתר הזה כבר נפוץ. **איך תמצאו היתר?** וזה נפוץ, יוצאים מאלעד שהיא רחוקה ממעיני הישועה חמשה עשר קילומטר, עוברים על איסור תחומין, ונוסעים עם גוי, עם גוי מותר בתוך אלפים אמה (חזון עובדיה שבת ג' עמ' רנ"ג), והם עוברים אלפים אמה פי כמה וכמה. [ולא התירו סופן משום תחלתן באיסור דאורייתא, עיין בש"ע סי' ת"ז ס"א]. **לכן לא כדאי לעשות את זה, כל אחת שהיא יראת שמים לא תיסע בשבת.** מה יורידו לה? כמה גרושים? **השבת תשלם כפלי כפליים.** [וע"ע בעלון מס' 384 הרחבה בעניין זה בשיעור הרה"ג רבי יעקב כהן שליט"א באותיות ט"ו-ח"י וכן בספרו שו"ת ויברך יעקב ח"ב סי' כ"ט].

להפעיל מכונת כביסה לפני שבת ותמשיך לעבוד בשבת

טו. להפעיל מכונת כביסה לפני שבת ותמשיך לעבוד בשבת, לפי הרמ"א (סי' רנ"ב ס"ה) אסור להפעיל כי היא עושה רעש בשבת, ולפי מרן (שם) לא נצטוונו על שביתת כלים אפילו שעושה רעש. לכן מעיקר הדין אין שום בעיה, יכולים להפעיל מכונת כביסה מערב שבת ותמשיך לעבוד בשבת. ובפרט אם זה בשביל חיילים שבמוצאי שבת חוזרים, ואם לא תעשה מכונת כביסה הוא לא ימצא בגדים במוצאי שבת, במקרה כזה אפשר להקל. ואפשר שגם להרמ"א מותר מפני שלא יכולים לעשות את זה אחרי שבת [ע"ש ברמ"א], **אבל אם אין דוחק, לא צריך להפעיל אותה בכל ערב שבת.**

אוטובוס שמגיע לתחנה מיד במוצ"ש ע"י חילול שבת

טז. לנסוע באוטובוס במוצאי שבת, וידוע שהנהג הגיע לתחנה על ידי חילול שבת, שהרי הנהג מגיע ממקום רחוק, [אם הוא היה יוצא בזמן במוצ"ש] עד שהוא יגיע יעברו שתיים שלוש. מותר או אסור לנסוע באוטובוס הזה? הכתב סופר אומר (או"ח סי' נ'), אפילו שיש לנו הלכה (סי' ש"ח ס"א) שמי שמחלל שבת במיד, מותר לאכול במוצאי שבת מהבישולים שלו. אבל זה דוקא כשאין בזה חילול שבת בפרהסיא, אבל אם יש חילול שבת בפרהסיא והוא עושה ככה כל

יצטרך באמצע ליל שבת לכבות ולהדליק, ועושים כל מיני המצאות. לא כדאי לעשות את זה. אנחנו מעולם לא עשינו את זה. פעם הגיע לשיבה החשבון של החשמל עם הרבה מאד כסף, נדמה לי שש מאות אלף לירות (זכרונם לברכה...). אז אמרו לי: אולי נשתמש בשעון שבת? אמרתי להם: לא! **אבא מייסד הישיבה אמר לא להשתמש בשעון שבת.** ולא רק אבא, אלא גם הרב רבי חיים דוד הלוי אמר שלא כדאי להשתמש בשעון שבת, [יעוד רבנים]. **לא משתמשים בשעון שבת.** ומה נעשה שהישיבה נמצאת בדוחק גדול? ירחם ה'. והנה בחודש הבא זרמו לשיבה כספים בלי סוף. אתה רואה?!

חוששים לכבוד שבת

יא. ואם זה מותר באמת, למה אתה מחמיר? אמרתי להם: יש לנו בגמרא בשבת (קכ"א ע"א) סיפור על יוסף בן סימאי. סימא בארמית פירושה מטמון, "בן סימאי" - הוא היה ממונה על המטמונים של המלך. והנה נפלה דליקה - שריפה בחצירו ביום שבת, והשלטון שלח לו חיילים שלו (כנראה היו תחת רומי) שיכבו את הדליקה. והוא אמר להם: לא, לא, לכו הביתה. ובמוצאי שבת שלח להם חמשים זוז לגדול שלהם ושני זוזים לכל אחד, הרגיע אותם. וביום שבת קרה לו נס, הגמרא אומרת שירדו גשמים וכיבו לו את כל הדליקה. **ואם באמת הוא מחמיר סתם, למה ירדו גשמים? אלא התשובה היא כי הוא חשש לכבוד שבת.** יאמרו: הנה באו אנשים בבית של יהודים וכיבו את השריפה בשבת, לכן הוא החמיר. אז גם אנחנו אפילו אם תמצי לומר שמותר (ויש דעה שאסור, הרב עובדיה בשו"ת יב"ח ח"ג חא"ח סי' י"ז הביא דעות בזה), אפילו הכי מוטב שאדם לא יעשה את זה.

גם המתירים לא התירו אלא בתאורה ומזגן

יב. אבל גם אלה שמתירים, מתירים רק בתאורה ומזגן, יותר מזה לא מתירים. היום יש לנו בן אדם שהוא כמו "רובוט", מכינים אותו בערב שבת שבשעה כזו תעשה ככה ובשעה כזו תעשה ככה, וככה גם דעת הראשון לציון רבי דוד יוסף, שדוקא בתאורה ומזגן שכבר התירו בהם הדורות שלפנינו ולא יותר מזה. ככה כתוב בהלכה ברורה (חלק י"ג עמ' תע"ז) שאין להשתמש בשעון שבת לכלים חשמליים שהפעלתם תגרום להרס וביטול כבוד השבת וקדושתה. וככה כתב הרב פיינשטיין, אמר: "אני מתחרט על שנהגנו בשעון שבת לכבות את האור ולהדליק אותו, אם היה בידי הייתי מבטל את זה." (הו"ד בחוברת בכל דרכיך דעהו אלול התשס"ד מס' 15 עמ' 108). **חוץ מאור ומזגן לא להשתמש בשעון שבת לכלים אחרים.**

להזיז זיזים

יג. ולהזיז את הזיזים בשעון שבת בתוך השבת להקדים או לאחר, זה יותר חמור. גם מהטעם של זילותא דשבת, וגם יש חשש מוקצה. כי השעון הזה כולו מוקצה, איך אפשר להזיז אותו בידים? ביביע אומר (ח"א חא"ח סי' ל"ו) כתב הרב עובדיה ע"ה שיש להקל במוקצה במחומר דוקא ע"י תנאי. יש כאלה מקלים במוקצה במחומר, שבמחומר זה לא נקרא מוקצה, אבל זה לא פשוט. הרב עובדיה אומר שמותר להזיז את הזיזים של שעון שבת [להאריך מצב קיים] רק על ידי תנאי בערב שבת שאינו מקצה את השעון, **ואחד מני אלף עושים את התיקון הזה.** לכן לא כדאי להזיז את הזיזים לא לימין ולא לשמאל. בספר מעין אומר (ח"ב סי' כ"ד) אומר ששאלו את הרב עובדיה אם מותר להזיז הזיזים של שעון שבת? והרב קטע את השאלה ואמר: **אני דיברתי על שעון שבת של פעם, ולא רצה להתיר.** למה? כי הרב יודע שכל היתר גורר עוד היתר ועוד היתר ועוד היתר, עד שבסוף לא נשאר מהשבת כלום. **השבת נעשתה בר מינן אויב, צריכים להילחם בה.** איך נילחם בה? פעם ברובוט, פעם בשעון שבת, פעם ברבנים שמתירים, עד שלא נשאר מהשבת אפילו זכר קטן.

נסיעת אחיות לבתי חולים בשבת

יד. יש היום דבר כזה, ואני לא יודע איך זה מותר. באים אחיות חרדיות בשבת [בנסיעה מערים רחוקות] לבית חולים, ומטפלים בחולים שמסתמא יש בהם סכנה, ואחר כך חוזרים הביתה. למה אתם חוזרים בשבת? מה קרה לכם? כדי לראות סעודת שבת, שהילדים יראו אמא נוסעת בשבת וחוזרת בשבת מפני כבוד שבת... **אין היתר כזה.** הרב פיינשטיין (שו"ת אגרות משה ח"א חא"ח סי' 7. פעם הרב עובדיה היה באמצע הלילה לבית חולים, והאור מכובה על ידי שעון שבת, והוא רוצה להמשיך ללמוד. מה הוא עשה? ישב על יד האור של העיריה, לקח ספר ולמד. לא כל אחד יכול לעשות את זה.

כבר פסק מרן רבינו צביה זצ"ל וז"ל חתמו חתמים
מוצאת מחצית השקל י"א לתמו
למוסדות תורה

זכר

למחצית השקל ומתנות לאביונים

נותנים במוסדות "חכמת רחמים"

כל התורמים מתגבשים בסעודת הפורים
ע"י מורנו ורבנו ראש המוסדות הגאון הנדול רבי חננאל כהן שליט"א

חייגו עכשיו (או שלחו הודעה):
08-6727523

נדרים או נוסדות

שבת, זה אסור. למה? כל שבת ושבת אתה מחלל שבת, מי הרשה לך? ככה הכתב סופר אומר⁸. אפילו שמרן כותב שמותר לאחרים להשתמש במוצאי שבת במה שנעשה במזיד בשבת, זה במקרה חד פעמי שבישל במזיד, אבל קבוע אסור. אבל כל זה נאמר כאשר אתה נהנה מהדבר שנעשה בשבת, אתה אוכל מהאוכל שנתבשל בשבת. אבל כאן אני לא אוכל מזה, אלא רק בעקיפין על ידי שהנהגה הזו יצא מוקדם, הוא הגיע חצי שעה אחרי צאת שבת. הוא יצא בשבת ודאי, אבל אני לא נהנה מהשבת, אני נהנה מהשבת בגרמא. מה זה גרמא? על ידי שיצא מוקדם בשבת הגיע לכאן מוקדם במוצאי שבת. לכן הדין הוא **במידה ויש אוטובוס אחר, תחכה**, תשב בבית, תקרא ותלמד משהו, (או בבית מלון, איפה שאתה נמצא), ואחר כך תקח אוטובוס שיעגיע באחת עשרה. **אבל אם אין אוטובוס אחר, אתה יכול ליסוע באוטובוס הזה**. מה תאמר לי שהוא מחלל בשבילך? הוא לא מחלל בשבילי, אלא בשביל העבודה שלו, ואתה לא מתכוין להשתמש בזה שהוא נסע בשבת, אלא אתה מתכוין ליסוע באוטובוס במוצאי שבת.

לא כדאי לתלמידי חכמים ליסוע באופניים

יז. נגיד עוד חידושים על הפרשה. כתוב **"ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבן הנפת עליה ותחללה, ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערוותך עליו"** (שמות כ', כ"ב-כ"ג). אבא ע"ה היה מקפיד לא ליסוע על אופניים אפילו בחול, והיה אומר "אשר לא תגלה". היה בחור אחד חריף בחוץ לארץ שאמר לו: כתוב "על מזבחי", ואני לא נוסע על מזבחי, אני נוסע בארץ.

8. זה בנו של החתם סופר והיה תלמיד חכם גדול. פעם אחת החתם סופר היה חולה ולא יכול לתת שיעור, אז הבן שלו בעל כתב סופר נתן שיעור במקומו. אחר כך באו הרבנים הגדולים ואמרו לחתם סופר: "יש לך בן חכם, בן יקר, בן פוסק". אמר להם: **אתם לא יודעים כמה דמעות הורדתי על הבן הזה שילמד תורה!** הוא חי חמשים ושתים שנה, אבל בחמשים ושתים שנה הספיק לכתוב כמה ספרים יפים. יש כתב סופר וחתם סופר, ועד הדור הזה יש המשך לרבנים האלה, חתם סופר וכתב סופר ועוד שמות, חשב סופר ועוד. כל שנה מגיע זמן הפטירה שלו וכותבים סיפור שלם: "מרן החתם סופר", "מרן הכתב סופר", "מרן החשב סופר". כולם מרגן ורבנן. אחד מהם היה רב שנתיים, ואחרים שלושים ושלוש שנים וכן על זה הדרך.

הגדה של פסח
כולל שיר השירים עם תרגום
עם פירוש של מרן רבי חיים חי
חיותה הכהן זצוק"ל
עם הגהות של תלמידו רבי רפאל
כציר צבאן זצוק"ל
קיים גם בצרפתית

הזמנות:
מוסדות חכמת רחמים
08-6727523 שלוחה 6

מה רע בזה?! אבל אבא אמר לו: תמיד אותו דבר, "אשר לא תגלה". לא כדאי לתלמידי חכמים ליסוע באופניים, לא בחול ולא בשבת. בחול יקחו אותו באוטו. זה כבוד של התורה שלתלמיד חכם יביאו אוטו. ואם אין אוטו ויש מישוה אחר שיש לו אופניים, לפחות שלא יהיה ת"ח בחזית הקדמית, אלא בחזית האחורית.

מדת הרחמנות, ואכזריות אויבינו

יח. אחר כך כתוב **"ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם"** (שמות כ"א, א'-ב'). המלה "ובשביעית" כתובה בזקף קטן, הגמרא אומרת (ערכין דף י"ח ע"ב) שהאתנח הוא ב"ש שנים יעבוד", "ובשביעית" - לפעמים הוא עובד גם בשביעית, והגמרא הביאה מקרה שיכול לעבוד גם בשנה השביעית. **"אם בגפו יבוא בגפו יצא"** (שם פסוק ג'), מה זה גפוז? כנף שלו. הגפיים של העוף זה הכנפיים שלו, **"אם בגפו יבוא בגפו יצא, אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו"**. מה זה "ויצאה אשתו עמו"? זה דבר שאומות העולם למדו אותו רק לפני מאתיים שנה. כאשר הם מעבידים אנשים בעבודות פרך הוא ואשתו, האשה לא מקבלת שכר. אתה תקבל את השכר שלך כך וכך, ביום פלוני אתה יוצא החוצה, אבל כל מה שעבדה האשה "תדבר ראסהא", לא נביא לה שום דבר. התורה אומרת "ויצאה אשתו עמו", מי הכניסה לעבודה הזאת שתצא? אלא מכאן אתה לומד שהאדון חייב במזונותיה של אשת העבד. **התורה מלמדת אותנו מדת הרחמים**. איזו אכזריות עשו לחטופים האלה! אכזריות שאי אפשר לתאר, עד שטראמפ אמר: "מה זה? השתגעו! מה קרה לכם?! למה אתם עושים ככה?!" אנחנו לא עושים להם ככה, ולא רק זה, אלא מי שרוצה סטייק מהחטופים שלהם - מביאים לו, מי שרוצה לאכול חלבי - מביאים לו. כל מה שהוא דורש נותנים לו. עד שקם בן גביר ואמר: "מה שהם נותנים לנו, ניתן להם". למה ניתן להם הכל?! למה ניתן להם כל טוב? בסוף תיקון תיקון, "תקנה של רבן גמליאל"... כמו שהם נותנים לנו אנחנו ניתן להם, זה תיקון פשוט מאד. על פי כל החוקים של העולם, אדם שבוי מתנהגים אתו כבן אדם, לא מענים אותו. ואלה מייסרים אותם ארבע מאות יום ויותר שקושרים אותם בכלי ברזל ובכלי נחושת, איפה עושים כדבר הזה?! זה מראה לך מה שאמרה תורה "והוא יהיה פרא אדם" (בראשית ט"ז, י"ב), יהיה לשון עתיד, **כל דור ודור האומה של ישמעאל הם פראי אדם**. אין מה לעשות. לכן מן הדין מותר להרוג אותם כשהם באים עלינו, אבל אנחנו "מלכי חסד". כבר בימי אחאב נאמר שבאו האנשים של מלך ארם ואמרו "שמענו כי מלכי בית ישראל כי מלכי חסד" (מלכים א' כ', ל"א), אנחנו עושים את עצמנו כאילו אנחנו מבקשים סליחה, ואחאב יתן לנו שחרור, והוא נתן להם. ובסוף בפעם שלישית נפל אחאב. מי שמרחם על האכזרים סופו שיתאכזר על הרחמנים (קהלת רבה ז', ט"ז). אסור לעשות את זה, צריך אדם פיקח שיכול לענות להם. ומהשמים הביאו נשיא לאמריקה שהוא אוהב יהודים, והוא אמר: אני לא מבין האכזריות הזאת מאיפה אתם מביאים אותה? אני רואה את החטופים כמו "מוזלמנים". אתם יודעים מה זה "מוזלמנים"? אלה שיצאו מתחת ידי היטלר ימח שמו וזכרו, אתה לא רואה בהם לא ידים ולא רגלים ולא שום דבר. רזים כמו "רזין דרזין"... שום דבר, אין בהם שום מראה, ואתם עושים ככה?! חזרנו לימי השואה בעוונות הרבים. אבל בעזרת ה' יתברך הוא יבטל את כל הרשעים האלה מאתנו, יעיף אותם לים המלח או לים התיכון או לאוקיינוס... ילכו כולם, ועם ישראל יתקיים במדינה שלנו במדינת ישראל "ושב יעקב ושקט" ושאנן ואין מחריד" (ירמיה ל', י'). יהי רצון שנזכה לראות את הדברים האלה בימינו ולעינינו, אמן כן יהי רצון.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה, בבריות איתנה ובהצלחה רבה, שיזכו לראות בניהם חכמים בתורה, ולא מחפשים היתרים, מה שאסור אסור, השבת זה לא מלחמה, לא נלחמים בשבת! אלא מכבדים ומקדשים את השבת. ובזכות זה ה' יתברך יריק עליהם שפע רב בגשמיות וברוחניות, ויתקיים בהם הפסוק "והריקותי לכם ברכה עד בלי די" (מלאכי ג', י'). אמן כן יהי רצון.

9. במלה "שקט" הקו"ף בפתח, למה? כי זה פועל - **ישקוט**. וכן במלה "ושאנן" גם כן הנו"ן בפתח, "שאנן" אין פירושו יהיה שאנן, אלא "ישתאנן" - יהיה משונון יהיה רגוע, זה פירושו שאנן. וכן: "ושומע לי ישכון בטח ושאנן מפחד רעה" (משלי א', ל"ג). הנו"ן הראשונה של שאנן בפתח כי זה פועל, יהיה לו שאננות בעצמו.

רשימת הזוכים
המאושרים בהגלת
הענק של מוסדות
חכמת רחמים תשפ"ה

זכה לנו!!!

זכיה	הזוכה	עיר	ת. כרטיס	זכיה	הזוכה	עיר	ת. כרטיס
הזכיה הגדולה	נאור ב.	אלעד	1444	אופניים חשמלית - אופן בכפר	צ.בהן	נעבז	1403
תכשיט מס' 1	ר.כהן	אשדוד	4084	מכונת כביסה	כ.והוראי	לוד אנג'לס	2390
תכשיט מס' 2	א.מלון	בית שמש	2364	ש"ס פומפדורית משנית	ג.שמעון	שניץ	1345
תכשיט מס' 3	ת.שמש	ירושלים	3964	צילומי סטודיו - סקוס	א.חורי	שדרות	2199
תכשיט מס' 4	י.מדר	ירושלים	3844	סוכת ירושלים+ סוכת ילדים+ ברז לנ"י	י.בשירי	ירושלים	20850
תכשיט מס' 5	ת.בהן	ברכה	2364	סט מצעים, זוג כריות ושמיכות - אמיתקס	א.ר.מזון	נתיבי	2064
תכשיט מס' 6	ג.כהן	נתיבות	2263	מחילת אסתר כולל בית מדרש	ע.הרצל	313	
תכשיט מס' 7	א.שני	תלמים	20325	תפילין מהודרות כולל כיסוי מהודר	ג.בוקובה	קרית שמונה	2004
תכשיט מס' 8	י.אלגריא	אופקים	3078	פילמוביל בשווי 600 ₪	ג.כהן	הוד השרון	2345
תכשיט מס' 9	א.זמרי	ירושלים	2362	פילמוביל בשווי 600 ₪	ע.פרץ	ברכה	2047
תכשיט מס' 10	ר.חרד	בית הנ"י	2522	פילמוביל בשווי 600 ₪	ר.סבן	באר שבע	20754
תכשיט מס' 11	מ.אחורי	פנת תקווה	39	השכרת רכב ל2 ימים	ש.בן יוסף	פנת תקווה	1331
תכשיט מס' 12	ר.חורי	באר שבע	2138	השכרת רכב ל2 ימים	ש.כהן	אבני חפץ	23805
תכשיט מס' 13	ר.מאוז	פנת תקווה	3833	אופניים יוקרתיים - אופנים למבוגר - אופני סעון	ש.אזן	רחובות	1854
תכשיט מס' 14	א.טרבלסי	בני ברק	1197	אופניים יוקרתיים - אופנים לילדים - אופני סעון	נ.שרעבי	ראשון לציון	2044
תכשיט מס' 15	א.בוקובה	אשדוד	22427	קיר מעוצב בשווי 2000 ₪	ש.כהן	אבני חפץ	2447
תכשיט מס' 16	מ.נחום	חיפה	22342	תמנת אומנות יורדיקה 1 - שידור ה'	י.רפאלי	אופקים	2085
תכשיט מס' 17	ש.חטב	אשקלון	21921	תמנת אומנות יורדיקה 2 - אשת רחל	ד.אנצל	בני ברק	157
תכשיט מס' 18	ש.רחון	ירושלים	12349	תמנת אומנות יורדיקה 3 - הרלקט נחת שבת	ג.כהן	הוד השרון	213
תכשיט מס' 19	ר.יאיר	ברכה	3721	עיצוב בחנים בשווי 2000+ עיצוב פירות	מ.אפלול	בית שמש	22542
תכשיט מס' 20	ל.נעמן	רמת איילה	2373	שובר לרכישה בבנק אורח צדקים ע"ס 400 ₪	צ.טרבלסי	תלמים	1874
שעון מס' 1	ש.כהן	בני ברק	1802	שובר לרכישה בבנק אורח צדקים ע"ס 500 ₪	מ.סאל	נעבז	3854
שעון מס' 2	א.חטלי	נבעת	20252	הסעה 16 מקומות + נהג צמוד לטיול ברחבי הארץ	מ.מאוז	ירושלים	2207
שעון מס' 3	מ.טרבלסי	בית עילית	292	מחשן כוור דגם פקטור	י.גוסמן	עכו	280
שעון מס' 4	א.פרידה	בני ברק	3452	מקרר מקיף עליון	ל.גנר	אחיזה	21534
שעון מס' 5	ב.נאמן	ירושלים	3040	עונג מעוצבת יאמי וטל	מ.אוחיון	רחובות	22929
שעון מס' 6	ח.בהן	ברכה	2795	סט משניות מתנת מומבדיתא	י.אביטן	יבנה	23235
טיסה זוגית למסוריה	א.חורי	שדרות	2542	מכונת אימקט מתנת ח' עשוי שיווק בע"מ	א.כהן	פריז	3240
תבילה משולפת - חליפה + מנבעת, סטנדר וש"ס ממוזר	ש.מריה	נתיבות	20447	הגרלה 2000 ₪ נוחות	א.לוי	ברכה	21234
ותי קניה לשנה 4000 כרטיסי הטקס (500 לחודש למשך שנה)	ר.כהן	חיפה	20682	מחזה+בית כוזרי יוקרתי	א.הדאד	אשדוד	21228
ותי קניה לשנה 4000 כרטיסי הטקס (500 לחודש למשך שנה)	ד.חרד	ברכה	39809	ש"ס פול יבוע אמר מתנת מאיר ברמה	ש.חי	אשקלון	1346
עזרת בית לשובו ע"ס 1500 ₪	ה.חיסוק	אשדוד	1479	סוכת ילדים+נטלה עם ברז מתנת סוכות ירושלים	א.טרבלסי	פריז	20514
עזרת בית לשובו ע"ס 1500 ₪	ר.חרד	בית הנ"י	20944	כסא מנהלים יוקרתי	מ.כהן	ברכה	22194
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ז.טרבלסי	בני ברק	1450	מטבח לילדים מתנת הדר לט"י	י.ח.קלמן	חיפה	21582
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	י.חנה	קריית ים	1424	סט משנה בהרה, סט מחזורים, סט חוק לישראל מתנת מכון הרב מצליח	מ.כהן	ברכה	21042
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ב.מטייב	בני ברק	20331	סוכת ילדים+נטלה עם ברז מתנת סוכות ירושלים	י.בנר	בני ברק	20754
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	א.טרבלסי	פריז	20105	יישן עסקי מתנת יום נעים	ג.אדרי	כפר יונה	173
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ח.כהן	קרית גת	21819	ש"ס פול יבוע אמר מתנת מאיר ברמה	ש.כהן	בני ברק	19048
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ע.ח.מרום	פנת תקווה	22225	עונג מעוצבת יאמי וטל	א.הדאד	נעבז	297
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ר.עזמי	מדול	3290	איציק מזון צילום אירועים (ברית או נשואות)	א.ברוכים	ירושלים	20790
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ע.ח.מרום	פנת תקווה	2138	נופש זוגי בילות אירוח טיפי	א.פיארה	קרית גת	2227
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	מ.ביצמן	ירושלים	22480	יישן משכונא מונח פנת שפכונא	א.אריב	נתיבי	2077
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	י.עבאן	נתיבות	240	הומר בנימין דנישמן+הגבר	י.מזון	אשקלון	2470
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ש.אליה	אשקלון	2401	עונג מעוצבת ומסור כלון פרח	נ.שרעבי	ראשון לציון	1124
שולחן שבת - מפה, סט צלחות, סט סכום, אפרטל, כיסוי חלות, משל לחלות, ברכוני ברכות הפוח	ה.כהן	תל אביב	20138	קורס מקצועי לרבות מבית סימא	י.אחלא	בית שמש	2921

מוסדות חכמת רחמים שולחים
ברכות מזל טוב חמות לזוכים!

130000

בית מדרש

ומגדל חנואל עד "יקבי המלך"

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות
הגאון הגדול רבי חנואל כהן שליט"א
ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

צדקה כראוי

(מתוך הספר "שמחת התורה" חומש שמות)

אם כסף תלוה את עמי את העני עמו לא תהיה לו כנשה (שמות כ"ב, כ"ד).

צדקה ובושה...

יש לדקדק בפסוק, מדוע אמרה התורה "את העני עמו", לכאורה היה די לכתב "את העני"? אלא נראה שהתורה באה ללמד אותנו, שהנותן צדקה לעני עדיף שיתן בסתר או כשהוא "עמו" בלבד, 'בארבע עינים', לא לעיני כל. לשמור על כבודו של העני (עיין במאמר הקודם).

היה אדם אחד, שפאשר היה בא אליו עני לבקש צדקה, היה נותן לו מספר מטבעות של עשרות אגורות בלבד, ולא די בכך, אלא גם היה נותן אותו פרוטה אחר פרוטה, וכך היה מונה: אחת, אחת ואחת... מקים מעשהו של כהן גדול ביום הכפורים, והעני עומד בפתח ומתבייש. כאשר העני היה מרגיש שכבר אינו יכול לסבל ורוצה לברח משם, היה האיש אוזח בידו ואומר לו: "חכה! עוד לא סימתי את המצוה!"... כאשר העירי לאותו אדם על ההתנהגות המבישה הזו, הראה את עצמו כמתפלל ואמר: "אדרבא, אני מהדר במצות הנתינה! כל מטבע ומטבע זו מצוה חדשה!". הרי זה חסיד שוטה, רשע וגס רוח... אמרה התורה: "את העני עמו" - שמור על כבודו!

הכל הוא נותן בידו

האלוהי הקדוש כתב לפרש בדרך אחרת והקדים דגמא. לפעמים אדם שיש לו כמה בנים ורוצה לחלק להם את הירושה, ממנה את האח הגדול להיות אפוטרופוס, הכל הוא נותן בידו, והוא יהיה אחראי לחלק לכל אחד מה שמגיע לו. האם הכסף שלו? לא, הוא רק שליח. אותו דבר כביכול הקדוש ברוך הוא, הוא נותן לעשירים להיות כמו אפוטרופוסים, ועליהם מטלת החוב להחלק את הכסף לידלים והעניים, לפרנס אותם ולסייע להם. זה מה שאמר הכתוב "את העני עמו" - חלק העני שמתרבה מהמלה את, הוא עמו, נמצא אצלו. ודומה לזה פרש רבנו אור החיים הקדוש.

בספר "תורת רחמים" (על פרשת ויגש), הבאנו את דברי מר זקני מן רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל, שנתן לזה רמז בשם המפרשים ז"ל. מדוע הקדוש ברוך הוא ברא לאדם בידיו ארבע אצבעות בשורה אחת, והאגודל נפרד לעצמו? אלא האצבעות באות לרמז על חלוקת כספו של האדם, אמרו רבותינו ז"ל (כתובות דף נ' ע"א) המבזבז אל יבזבז יותר מחמש, אם כן יוצא שארבעה חלקים מכספו של האדם שייכים לו, ואלו חלק אחד שייך לעניים. ארבעת החלקים הם ארבע האצבעות שבשורה אחת, והאגודל הוא חלק העניים.

עשר שמור לבגליו

חסיד אחד בא לאדמו"ר ובקש עזרה לחתן את בתו. שמע האדמו"ר, ושלח אותו לעשיר מסים המתגורר בעיר אחרת. כאשר הגיע החסיד לעשיר, התחנן ובקש שיעזר לו בחתונה, אבל העשיר הקשיח פניו ולא ענה לו, דחה אותו בשתי ידיים. החסיד שב אל האדמו"ר, ספר לו מה קרה, והפעם האדמו"ר שלח אותו אל אדם אחר לא כל כך עשיר, אבל אדם שיכול לעזר. אותו אדם קבל את פניו הרב, עזר לאותו חסיד בשמחה וביד רחבה, ומאז עלה מזלו מעלה מעלה. בדיוק באותה תקופה מזלו של העשיר הקודם התחיל לרדת, עד שהפך להיות עני מרוד המחזר על הפתחים.

לעשיר לשעבר קעת נוצר הרבה זמן מיתר, התעורר וחשב: 'אולי האדמו"ר מקפיד עלי שלא עזרתי לאותו חסיד?'. נסע אל האדמו"ר, בקש והתחנן בפניו שיסיר את הקפדא ממנו. אמר לו הרב: "דע לך שאינני מקפיד עליך כלל ועקר, אתה הפסדת את הזכות לסייע ולתמוך באותו חסיד, זו בעיה שלך". שאל העשיר לשעבר: "אמור לי רבי, אם כן מדוע ירדתי מנכסי?".

השיב האדמו"ר: "דע לך שאני הייתי צריך להיות עשיר, אבל חששתי שהדבר יפריע לי בעבודת ה'. בקשתי מהקדוש ברוך הוא שיעביר את כל העשר הראוי להגיע אלי, לאדם אחר שהיה צריך להיות עני, ומן השמים החליטו להעביר לך את כל העשר, והוא היה אצלך כמו פקדון המתר בשמוש. עכשיו שראיתי שאתה לא נותן לעניים מהרכוש הזה, חששתי שאפסיד את מצות הצדקה ברכושי, לכן בקשתי רחמים מן השמים שהפקדון יעבור לאדם אחר. אותו אדם שנתן צדקה, מיד לאחר מכן קבל משמים את רכושו והתעשר". העני פרץ בבכי ואמר לרב: "וימה אעשה? איך אפרנס את משפחתי מעכשיו?". ברח אותו הרב שפרנסתו תהיה מזמנת לו, כך אכן קרה, אבל לא חזר שוב לעשירות.

לא תהיה לו כנשה

מר זקני מרן רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל, פרש את מלת עמו לפי פסק מרן בשלחן ערוך יורה דעה (סימן רנ"ב סעיף ה'), על פי דברי רבנו יצחק אלפסי ע"ה ורבנו שלמה בן הרשב"א ע"ה, שמי שפרנס יתום עני והיה מתכנן למצוה, וכאשר גדל תבע ממנו העשיר מה שפרנס אותו, פטור היתום מלשלם. וכך פרש מר זקני את כנשת הכתוב "אם כסף" - כל כסף הנתן בסתם, "תלוה את עמי" - הרי הוא בתורת הלואה ואתה יכול לדרש אותו, אבל "את העני עמו" - כשפרנס יתום עני, אזי "לא תהיה לו כנשה" - אל תבקש ממנו את הכסף בחזרה אם נעשה עשיר אחר כך.

אדם עושה לעצמו

לעניות דעתי נראה לפרש את המלה "עמו", על פי מה שאמר הרמב"ם (פ"י מהלכות מתנות עניים ה"ב): לעולם אין אדם מעני מן הצדקה. מה שנותן חוזר אליו, שנאמר: 'והיה מעשה הצדקה שלום' (ישעיה ל"ב, יז). וכמו שאמרו על הפסוק: 'ונתנו איש כפר נפשו' (שמות ל', יב), מלת 'ונתנו' נקראת מימין לשמאל ומשמאל לימין, ללמדנו שצדקה שאדם נותן חוזרת אליו. כך אפשר לפרש את הפסוק: "את העני עמו", מה שנתת לעני, אל תחשב שהפסדת, אלא לבסוף הוא נשאר עמו.

פתיח תכלית, מצוות ציצית בשלמות!

הנה"צ רבי שריה דבליצקי זצ"ל
גם אני הולך בט"ק במורקס.
בברכה והצלחה ש. דבליצקי

עוד אין לך תכלית? תגלה את חיים נחמן ביאליק!

0799-1000-65

וזכרתם

בית נחמן

הזדמנות נדירה

42 תלמידי חכמים אחרונים מחכים לכם!

גם אתם יכולים לקחת חלק ולהיות שותפים בלימוד התורה!
בואו לאחוז בעץ החיים ולהיות חלק מהזכות הגדולה באחזקת
תלמידי חכמים המוסרים את נפשם על התורה

במוט

אחזקת 2 תלמידי חכמים

960 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים

גר הת(ל)מיד

אחזקת תלמיד חכם

480 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים

מנורה

אחזקת 4 תלמידי חכמים

1,920 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים

קנדיל

אחזקת 5 תלמידי חכמים

1,440 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים

מתנות יוקרתיות לבל מסלול!

הצטרפו עכשיו!

***9105**

ובנוסף

כל המצטרפים ייבנסו
להגרלה על עגילי זהב
משובצים ביהלומי
יוקרה

ידע תדע

כתוב [בפֿרשְׁתַּנּוּ]: "וְהַיִּשּׁוּ אֶל הַדֶּלֶת אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה". וְחֻכְמִים אוֹמְרִים (קדוּשׁוֹן דֶּף כ"ב ע"ב) שְׁהוּא יִקַּח אוֹתוֹ לְדֶלֶת וְלֹא לְמְזוּזָה. וּמָה זֶה "אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה"? כִּשֶּׁהֲדֶלֶת קִשְׁיָה וּמַחְבֶּרֶת לְמְזוּזָה. אִם הַדֶּלֶת מְנַתֶּקֶת, כְּלוּמָר אִם הוּא יָבִיא נִגְרִים לְבֵית, וְיִוְרִיד אֶת הַדֶּלֶת הָיִתָּה בְּשִׁבִּיל הָעֶבֶד וְיִאֲמַר לוֹ: תִּכְחוּ אֶת אֲזָנָהּ, וְהוּא יִרְצֶע אוֹתוֹ בְּמַרְצָע, זֶה לֹא בִסְדֵר. צִרְיָה שֶׁהֲדֶלֶת תִּהְיֶה מַחְבֶּרֶת לְמְזוּזָה. אִזּוֹ מָה זֶה "אֶל הַדֶּלֶת אוֹ אֶל הַמְּזוּזָה", מָה זֶה אוֹ? אוֹמְרִים בְּשֵׁם **רַבִּי זְלָמָן מוֹלֵנָא תַלְמִיד הַגָּדוֹל** (וּתְלוּזוֹת אֲדָם ח"א סוף פ"ד) שֵׁיט "או" בַּתּוֹרָה שִׁפְרוּשָׁה אִם. אִיפֹה מְצִאנוּ דָּבָר כָּזֶה? "אוֹ נִדְעָה כִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא מִתְמַלֵּךְ שְׁלֹשִׁים" (שְׁמוֹת כ"א ל"ו). מָה זֶה "אוֹ נִדְעָה"? "אִם נִדְעָה כִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא", וְכֵן: "אוֹ הוֹדַע אֲלֵיו תִּסָּאֵת" (וַיִּקְרָא ד' כ"ג), גַּם כֵּן הַכֶּהֱנָה "אִם הוֹדַע אֲלֵיו תִּסָּאֵת". וְגַם כֵּאן הַכֶּהֱנָה "אֶל הַדֶּלֶת אִם אֶל הַמְּזוּזָה", אִם הַדֶּלֶת מַחְבֶּרֶת לְמְזוּזָה, כְּלוּמָר שֶׁאֵינָה תְּלוּשָׁה, אִזּוֹ יִרְצֶע אוֹתוֹ אֶת אֲזָנָהּ בְּמַרְצָע כִּשְׁהוּא בְּדֶלֶת. [לְכֹן] בְּמִקּוֹם אַחֵר כְּתוּב (דְּבָרִים ט"ו, י"ז): "וְנִתַּתְּ בְּאֲזָנוֹ וּבְדֶלֶת", לֹא כְּתוּב דֶּלֶת אוֹ מְזוּזָה, אֲלָא דֶּלֶת בִּלְבָד.

נֶאֱמַר [בפֿרשְׁתַּנּוּ]: "וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי יִכְרֶה אִישׁ בּוֹר וְלֹא יִכְסֹנוּ וְנִפְלַ שְׁמָה שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר". (שְׁמוֹת כ"א, ל"ג). כְּמוֹ שֶׁעוֹר וְעִמָּק הַבוֹר? אֲמִירוֹ חֻכְמִים (ב"מ דף י"ב ע"ב) שֶׁזֶה עִמָּק עֲשֵׂרָה טַפְחִים. וּפְחוֹת מִזֶּה, הוּא לֹא מִזִּיק עַד כְּדִי כֶּךָ שֶׁשְׁשׁוֹר יָמוּת, כִּי בְּכֹזָה עִמָּק הוּא לֹא יָמוּת, אוֹלֵי יִהְיֶה לוֹ נֹק אֲבָל לֹא מִיָּתֶה מִמֶּשֶׁ, וְאִם הַשׁוֹר הוּא חוֹלָה [וְלֹכֵן הוּא מֵת], זֶה בְּעֵינֵי שְׁלוֹ. בּוֹר זֶה עֲשֵׂרָה טַפְחִים. לִפְנֵי 64 שָׁנִים (בִּשְׁנַת תשכ"א) בְּחֹל"ה הֵינִי לוֹמְדִים כֹּל עֶרֶב בְּמִשְׁכָּן שְׁעָה "אֲרַבַּע אֲמוֹת הַלֶּכֶת", וְשֵׁם אֲמִיר **רַבִּי שְׁמוּאֵל עִידָאן** ע"ה רָמַז: "בוֹר" בְּמִסְפָּר קֶטַן [כִּשְׁכֵּל הַגִּימָטְרִיָּאֹת הֵם לֹאֵל הָאֲפָסִים, וְלִכֵּן ר' בְּגִמְטְרִיא [2 עוֹלָה 10, כִּי בּוֹר צִרְיָה לְהִיּוֹת 10 טַפְחִים. (גליון 396 אוֹתוֹת ט' ו"ט)]

וְיֵשׁ עוֹד פְּסוּק יֶפֶת: "וְעִבְדֶּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וַיִּבְרַךְ אֶת לַחֲמֹךְ וְאֶת מִימֵיָהּ, וְהִסִּירוֹתִי מִחֲלֵה מִקְרָבָהּ" (שְׁמוֹת כ"ג, כ"ה). יֵשׁ גִּמְטְרִיא בְּבִרְכּוֹת (דף מ"ח ע"ב) שֶׁדִּרְשֵׁת אֶל תִּקְוִי "וַיִּבְרַךְ" אֲלָא "וַיִּבְרַךְ", וְאִם כֵּן כֶּךָ הַסֵּדֶר: "וְעִבְדֶּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם" - זֶה תִּפְלָה, כְּמוֹ שֶׁהֲרָמַכְּ כֹתֵב (פ"א מֵהַלְכוֹת תִּפְלָה ח"א), שֶׁצִּרְיָה לְהִתְפַּלֵּל כֹּל יוֹם. "וַיִּבְרַךְ אֶת לַחֲמֹךְ וְאֶת מִימֵיָהּ" - שֶׁלִּפְנֵי שֶׁאֲתֵה אוֹכֵל אֶת הַלֶּחֶם וְשׁוֹתֵה אֶת הַמַּיִם, תִּבְרַךְ, כִּי מִדּוֹ תוֹרָה צִרְיָה לְבָרֵךְ אַחֲרֵי הַלֶּחֶם בְּרִכַּת הַמְּזוּזָה, וְכָל שֶׁאֵר הַבִּרְכּוֹת כֻּלָּם דִּרְבְּנוּ. אֲבָל דִּרְבְּנוּ רַמְזוֹ אֲמִירוֹ "וַיִּבְרַךְ" שֶׁתִּבְרַךְ לִפְנֵי הָאֵל וְהַשְׁתַּחֲוִיָּה. וְיִמֵּי אֲמִיר שֶׁהַכֶּהֱנָה לִפְנֵי הָאֵל? כִּי יֵשׁ לָנוּ פְּסוּק אֲצֵל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא: "כִּי הוּא יִבְרַךְ הַנָּבִיא, אַחֲרֵי כֵן יִאֲכָלוּ הַקְּרָאִים" (שְׁמוּאֵל-א' ט', י"ז). וְזֶהוּ "וְעִבְדֶּתֶם" שֶׁתִּתְפַּלֵּל, וְאַחֲרֵי הַתִּפְלָה, תִּבְרַךְ עַל הַלֶּחֶם וְאַחֲרֵי כֶּךָ תִּבְרַךְ עַל הַמַּיִם, וְאִזּוֹ - "וְהִסִּירוֹתִי מִחֲלֵה מִקְרָבָהּ", כִּי כֹאשֶׁר אֲתֵה מִתְפַּלֵּל כְּהִלְכָה, וְיִבְרַךְ עַל מָה שֶׁאֲתֵה אוֹכֵל יֵשׁ לָךְ בְּרִיאּוֹת. וְהַבְּרִיאּוֹת הַטּוֹבוֹת בְּיוֹתֵר זֶה כֹאשֶׁר אֲדָם שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל הַתּוֹרָה. (גליון 295 אוֹת י"ז).

חידה

לעולם שאינו לעולם

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.

למען תספר

שְׁלֹמֹה דָּאֲנָה וְצ"ל, שְׁהוּא תַלְמִיד תַלְמִידוֹ שֶׁל ה' מִשְׁמֵרוֹת כְּהֵנָּה [-סִפֵּר עִמָּק עַל שֵׁשׁ"ס שִׁחְבָּרוּ מִרְן גִּמְטָא וְרַבְנָה אֲבִרְהָם הַכְּהֵן יִצְחָק, נִפְטָר לִפְנֵי כְּמֵאָה וְשִׁשִּׁים שָׁנָה]. פַּעַם (בִּשְׁנַת תשי"ג) סִפֵּר לָנוּ הָרַב שְׁלֵי שְׁהוּא הָיָה לוֹמֵד בְּבֵית לֵיד הַחֲלוּן, וַיְחַוֵּץ עֶבֶר מוֹרוֹ וְרַבּוֹ רַבִּי שְׁלֹמֹה דָּאֲנָה ה"שְׁלֹמִי תוֹדָה", וְשָׁמַע אוֹתוֹ מִסְבִּיר אֶת הַגִּמְטְרִיא לְבָדוֹ. לְמַחְרַת הַשְׁלֹמִי תוֹדָה פָּגַשׁ אֶת אֲבִיו שֶׁל הָרַב, וְאָמַר לוֹ: **בְּנֵךְ יִצָּא תַלְמִיד חָכָם**, שְׁאֵל אוֹתוֹ: אִיךָ אֲתֵה יוֹדֵעַ? בְּנִבְאוּהָ? אָמַר לוֹ: כִּי הוּא מִסְבִּיר דְּבָרִים בְּעַל פִּה, וְכִתְבוּ כִּי חֵיִים הֵם לְמַצִּי'הֶם (מִשְׁלֵי פֶרֶק ד' פְּסוּק כ"ב) - לְמוֹצִי'אֵיהֶם בְּפֶה (עִירובִין דף נ"ד עמוד א'). הָיָה לוֹ עֵינָיו זֶה מִיָּדָה. בְּיוֹם שֶׁשִּׁי הֵינִי קוֹרְאִים עַל יָדוֹ "שְׁנִים מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגּוֹם", כֹּל אֶחָד קוֹרֵא פְּסוּק וְהוּא מְקַשֵּׁי. מָה "הַפְּצִי" עַל זֶה שֶׁאֲנִי תוֹרְאִים שְׁעָה-שְׁעָתִים (לִפְעָמִים זֶה פְּרָשָׁה אֲרָכָה כְּמוֹ כִּי תִבֵּא)? הוּא הָיָה אוֹמֵר לָנוּ חֲדוּשִׁים עַל הַפְּרָשָׁה, שְׁהֵי כָל כֶּךָ מִתְּנֻקִּים (כִּי הָיָה בּוֹחֵר אוֹתָם) כְּמוֹ דְּבַשׁ. (גליון 101 אוֹתוֹת ד' ו'ח, וגליון 148 אוֹת ט"ז, וגליון 6 הַעֲרָה 16 - סִפֵּר הַשִּׁיעוֹר עֲמוּד ק"ו, וגליון 347 אוֹת א'. וְרֹאה בְּהַרְחֵכָה לְרַבְנוּ מִרְן שְׁלִיט"א ב"מגדולי ישראל" חֶלֶק ג' (עמוד פ"ד) עַל דְּמוּתוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי יִצְחָק בּוּחֲנִיק, וּבְחֵלֶק ד' (עמוד שס"ז) עַל דְּמוּתוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי אֱלִיהוּ גוֹ.)

"וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר"?

הַבּוֹר אִישׁ חֵי (בִּפְסָר אֲמִיר בִּינָה חִידוֹת בְּמִלֵּי דְּלִמָּעָא אוֹת פ"ט) **מִבֵּיא סְפוּר**, שְׁהֵי אִישׁ אֶחָד שְׁהֵי עִם הָאָרֶץ מִדְּאִרְיָא וּמִדְּרִבְנָן. וְהוּא הָיָה פּוֹסֵק הַלְכוֹת בְּאִיּוֹ עֵרֶה קִטְנָה, כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִיּוֹ שֶׁאֵלָה הָיָה פּוֹסֵק לוֹ. וְהַתְּבָרָה לְרַבִּי יוֹנָתָן אֲבִיבִיזִי שֶׁהָבִין אֲדָם הָיָה לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם. אָמַר לוֹ: תִּפְסִיק לְחֹרוֹת הוֹרָאוֹת, אֲתֵה לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם. אָמַר לוֹ: מָה יֵשׁ, הָרִי הַגִּמְטְרִיא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (דף כ"ה ע"ב) אוֹמְרִים: **יִפְתַּח בְּדוּרוֹ כְּשִׁמוּאֵל בְּדוּרוֹ, אֲנִי כְמוֹ יִפְתַּח?** זֶה בְּסִדֵּר, אֲנִי מוֹדֵה שֶׁאֲנִי לֹא כְמוֹ שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא... אֲבָל מָה אֲתֵה רֹצֵה מִמֶּנִּי, הֵנָּה גַם יִפְתַּח הָיָה יָכוֹל לְהִיּוֹת רַב? אָמַר לוֹ: **תַּעֲזֹן בְּפִרְשֵׁי מִשְׁפָּטִים וְתִצְמַח תְּשׁוּבָה לְשִׁאֲלָה שְׁלָךְ**. מָה הַכֶּהֱנָה? בְּחִלָּה הַפְּתוּחוֹת הָרַב כִּתְבֵּן שֶׁכְּתוּבוֹ עַל הַפְּסוּק "וְכִי יִפְתַּח (בְּקִמָּה) אִישׁ בּוֹר (בְּשִׁירָה)?! אָמַר לוֹ: וְכִי יִפְתַּח שֶׁאֲתֵה מִבֵּיא מְכֻנָּה רִאֲיָה הוּא בּוֹר כְּמוֹכָה? הוּא לֹא הָיָה בּוֹר, הוּא הָיָה חָכָם וּפְקוּחַ, אֲבָל אֲתֵה גְרוֹעַ מִיִּפְתַּח... וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר? (גליון 396 אוֹת כ').

הגאון ר' יצחק בוחניך וצ"ל והגאון ר' אליהו גו צ"ל

בְּיוֹם כ"ו בְּשֶׁבֶט בְּיוֹם כ"ח בְּשֶׁבֶט - שְׁנֵי רְבוּתֵי הַלְכוֹת לְעוֹלָמָם בְּתַאֲרִיקִים הָאֵלָה (לֹא בְּאוֹתָהּ שָׁנָה). בְּכ"ו בְּשֶׁבֶט נִפְטָר מוֹרֵי **וְרַבִּי רַבִּי יִצְחָק בּוּחֲנִיךְ וְצ"ל** שְׁהוֹצִיא סִפֵּר "וְיִאֲמַר יִצְחָק" עַל הַתְּלֻמוֹד וְעַל הַהֲלָכָה (וְגַם דְּרָשׁוֹ כִּי הָיָה דִּרְשָׁן מְעֻלָּה, וְהוּא יִצָּא מִמִּהְדִּירָא שְׁלִישִׁית, סִפֵּר נִפְלָא מֵאִד. (וְהַשְׁקִיעוּ בּוֹ עֲבוּדָה רַבָּה. בְּדִפּוּס הָרִאשׁוֹן הָיָה חֶסֶר בּוֹ הַרְבֵּה, וְהַשְׁלִימוּ מִתְּכַת יָד, הַשְׁלִימוּ בְּעִירְכָה. הַעוֹדֵר **רַבִּי נָסִים מוֹנִי** שְׁהֵיָה בְּרִיא עֲשֵׂה עֲבוּדָה יֶפֶה, שֵׁם אֶת כָּל הַהֲעוֹרֹת שְׁלֵי לְמִסְרָה - הַהֲעוֹרֹת שְׁהֵי בְּדִפּוּס הָרִאשׁוֹן בְּפִנִּים [בְּתוֹךְ דְּבָרֵי הַמַּחְבֶּרֶת]. וְיֵשׁ לוֹ עוֹד סִפֵּר "בְּנֵי חֵי" לְבָרֵךְ בְּנֵי רַבִּי חֵיִים בּוּחֲנִיךְ. אֲנִי בְּדִתִּי עַל הַסִּפֵּר שֶׁלוֹ "וְיִאֲמַר יִצְחָק" בְּחִינָה, וְהוֹצֵאנוּ אוֹתוֹ בְּגִדְבָא. אַחֵר כֶּךָ הוּא קָבֵל שֶׁתִּנּוּק וְאֲנִי כִּבְרִייתִי בְּאָרֶץ, אִזּוֹ הִבִּיאנוּ אוֹתוֹ לְכֵאֵן לְבֵית חוֹלִים לְאֲנָשִׁים מִשְׁתַּקִּים "מִלְּבָן" (בְּרוּחַ אוֹסִישְׁקִין בְּבִנֵי בִרְק), וְכִילֵל כ"ו בְּשֶׁבֶט תַּשְׁלִי"ה רִאֲיָה בְּחִלּוֹם שְׁהוּא נִפְטָר (וְאִזּוֹ יִיָּתֵי חוֹלָה כִּי זֶה הָיָה שָׁנָה אַחֲרֵי שְׁנִפְלִי), וְלִמְחֻרַת אֲמִירוֹ לִי שֶׁבְּאֲמַת הָרַב הִלָּךְ לְעוֹלָמוֹ. בְּנִבְאוּהָ הָיָה קִשְׁרָה. וְהוּא נִפְטָר בְּגִיל שְׁשִׁים.

וּבכ"ח בְּשֶׁבֶט נִפְטָר מוֹרֵי **וְרַבִּי הַשְּׁנִי רַבִּי אֱלִיהוּ גוֹ וְצ"ל** שֶׁלֵּמד אוֹתָנוּ עֵינָיו מִיָּסוּד. בְּגִיל שְׁבַע-שְׁמוֹנֶה לְמִדְתֵּי אֲצִלוֹ גִּמְטְרִיא בְּרִכּוֹת, וְאַחֵר כֶּךָ לְמִדְתוֹ בְּבֵא בְּמִצִּיָּא פֶּרֶק הַזֶּה. וְיֵשׁ בְּפֶרֶק הַזֶּה "חֲמִשׁ" וְשִׁתּוֹת [שְׁשִׁית], וּבִבְנֵי הַסִּפִּירוֹ לִי שֶׁחֲמִשׁ יוֹתֵר גָּדוֹל מִשְׁתּוֹת. וְאֲנִי לֹא יִכְלֹתִי לְהִבִּין, הֵייתִי יָלֵד כֵּן שְׁבַע שֶׁלֹּא לְמִד חֲשִׁבוֹן (הִרִי שֵׁם לֹא לוֹמְדִים חֲשִׁבוֹן רַק בְּתֵהּ שֶׁלִּמְדִים צִרְפִּיתִית, וְאֲנִי לֹא לְמִדְתוֹ צִרְפִּיתִית, אִזּוֹ חֲשִׁבוֹן לֹא יִדְעֵנָה), וְלֹא הַבְּנֵיתִי, חֲמִשׁ יוֹתֵר גָּדוֹל מִשְׁתּוֹת? אֲבָל אֲמַר אוֹמְרֵת כֶּךָ, סִבְתָּה אוֹמְרֵת כֶּךָ, וְאֲבֵא אוֹמֵר כֶּךָ. וְאֲנִי אוֹמֵר: לֹא יָכוֹל לְהִיּוֹת, חֲמִשׁ וְשֵׁשׁ - שֵׁשׁ יוֹתֵר גָּדוֹל... וְהֵם צוֹחֲקִים, עַל מָה הַצּוֹחֻק הַזֶּה? אִיךָ אוֹמֵר הַפְּסוּק (קִהְלַת ב', ב')? "וְלִשְׁמֹחָה מָה זֶה עוֹשֶׂה"?... **לְמַחְרַת רַבִּי אֱלִיהוּ גוֹ צִירָנוּ עַל הַלּוּחַ תַּפּוֹ** ("תַּפּוֹת לְעִינֵים", רַק אִי אֲפִשֶׁר לְאָכֵל אוֹתוֹ...), וְהוּא חֶלֶק אוֹתוֹ לְשִׁשָּׁה חֻלְקִים, וְאַחֵר כֶּךָ הָרַב צִיר עוֹד תַּפּוֹ אַחֵר בְּאוֹתוֹ גָּדֹל וְחֶלֶק אוֹתוֹ לְחֻמְשָׁה חֻלְקִים. וְאֲמַר לָנוּ: אֲתֵם רוֹאִים, הַחֲמִשׁ יוֹתֵר גָּדוֹל מִשְׁתּוֹת: כֹּל כֶּךָ פְּשׁוּט וְבָרוּר.

רַבִּי אֱלִיהוּ גוֹ וְצ"ל, לְמַד אֲצֵל הָרַב מַחְבֵּר "שְׁלֹמִי תוֹדָה" - רַבִּי

הלכה נאמנה

אֲלָא אוֹמְרִים בְּיָחַד "זְכַרְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקִדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה", וְהוֹעֵלוֹם נוֹהֲגִים לוֹמַר "אֲמֵן" אַחֲרֵי זְכַרְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וְאַחֲרֵי וּפְקִדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה. אֲבָל לֹא עוֹשִׂים כֶּכָּה, אֲלָא אוֹמְרִים "אֲמֵן" פַּעַם אַחַת עַל שְׁנֵיהֶם, וְכִכָּה מוֹבָא בְּכַף הַחֵיִים (סִימָן כ"ב אוֹת א') בְּשֵׁם סִפֵּר "תּוֹלַעַת יַעֲקֹב" לְחֻכָּם מִקְרָל יוֹדֵעַ (קְרוֹב לְזִמּוֹן מִרְן [הַבִּית יוֹסֵף] שֶׁ"זְכַרְנוּ" זֶה לְגַבְרִים וְ"פְקִדְנוּ" זֶה לְנָשִׁים, לְכֹן לֹא מִפְּרִדִּים בְּיִנְיָהֶם,

אֲלָא אוֹמְרִים בְּיָחַד "זְכַרְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקִדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה", וְהוֹעֵלוֹם נוֹהֲגִים לוֹמַר "אֲמֵן" אַחֲרֵי זְכַרְנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וְאַחֲרֵי וּפְקִדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה. אֲבָל לֹא עוֹשִׂים כֶּכָּה, אֲלָא אוֹמְרִים "אֲמֵן" פַּעַם אַחַת עַל שְׁנֵיהֶם, וְכִכָּה מוֹבָא בְּכַף הַחֵיִים (סִימָן כ"ב אוֹת א') בְּשֵׁם סִפֵּר "תּוֹלַעַת יַעֲקֹב" לְחֻכָּם מִקְרָל יוֹדֵעַ (קְרוֹב לְזִמּוֹן מִרְן [הַבִּית יוֹסֵף] שֶׁ"זְכַרְנוּ" זֶה לְגַבְרִים וְ"פְקִדְנוּ" זֶה לְנָשִׁים, לְכֹן לֹא מִפְּרִדִּים בְּיִנְיָהֶם,